

II - Karakol, karakol nöbetçisi ve devriye¹

Madde 78 - a) Karakol: Hazarda ve seferde emniyet, muhafaza disiplin ve gözetleme maksatları ile konulan ve bir âmir emrinde bulunan silâhlı bir kısım askerdir.

b) Karakol nöbetçisi: Aynı maksatlarla bir karakoldan veya her hangi bir suretle çıkarılan ve bir yere konulan ve belli bir talimatı ve mıntıkası bulunan silâhlı tek veya çift er veya erbaşlardır.

c) Devriye: Hazar ve seferde aynı maksatlarla muayyen bir mıntıkada gezerek vazife gören çift veya daha ziyade silâhlı askerdir.

Madde 79 - a) Her bir askeri kıta ve kıtası bulunan karargâh ve askeri kurumlar nerede bulunursa bulunsun subay veya astsubay kumandasında bir nizam karakolu çıkarmaya mecburdurlar.

Bu nizam karakolunun vazifesi yakın emniyet, gözetleme, muhafaza ve disiplindir. Bunun kuvveti çıkaracağı devriye ve karakol nöbetçilerinin adedine göre hesab olunur.

Uzak emniyet ileri karakollara aittir.

Nizam karakolu personeli seferi teçhizatlı ve silâhlı bulunur.

b) Eğer bir kışlada, konakta veya ordugâhta başka başka sınıflardan birlikler bulunuyorsa nizam karakol vazifesi kumandanın tertibi üzerine münavebe ile yapılır.

Kıtası olmıyan karargâh ve askeri kurumların karakol nöbetçi ve devriyeleri o mevkideki en yakın nizam karakolundan temin olunur.

III - Karakol, karakol nöbetçisi ve devriyelerin muvakkat yakalama salâhiyetleri

Madde 80 - Karakol hizmetinde bulunan subay, astsubay, erbaş ve erler ile karakol nöbetçi ve devriyeleri kendi mıntıkları dahilinde asker ve sivil her şahsı aşağıda gösterilen hallerde muvakketen yakalayabilirler:

¹ ÖNEMLİ NOT: Bu Sayfada yer alan açıklamalardan alıntı yapmak için, alıntı yapılan yazıya şu ibare eklenmelidir : "En son içtihatlı, notlu, açıklamalı, ek ve örnekli Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği, Askeri Ceza Kanunu, Disiplin Mahkemeleri Kanunu, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 645 s., Ankara 2010, 1. Baskı" isimli Kitaptan alıntı yapılan ve askerihukuk.net isimli web sitesine konulan bu dosya ve açıklamaların tüm hakları anılan kitabın yazarı (E.) Hak.Alb. Orhan ÇELEN'e aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak yazarının izni olmaksızın açıklama ve dosyanın tamamı başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

a) Adli takibat maksadı ile: Bir cürüm işlerken veya bir cürmü işledikten sonra kovalanırken her şahsı.

b) Muhafaza ve emniyet maksadı ile:

1. Kendi muhafazaları altına tevdi edilmiş olan insanlarla eşyanın himayesi için muvakkaten yakalanması zaruri görülen şahsı.

2. Karakola, karakol nöbetçisine ve devriyelere karşı tecavüz eden veya müessir fiil yapan, hakaret eden bir şahsın bu fiillere devamının men'i ancak muvakkat yakalanması ile kabil olduğu takdirde bu şahsı.

c) Disiplin maksadı ile: İzinsiz kıtası haricinde rastlanan veyahut himayesi için yakalanması lüzumu görülen askerleri.

Madde 81 - Karakol, karakol nöbetçileri ve devriyeler 80 inci maddede zikredilen hallerde karakol âmirinin ve bağlı buldukları kıta, karargâh ve askeri kurumun nöbetçi âmirinin emri ile de askeri ve sivil şahısları muvakkaten yakalarlar.

Madde 82 - Muvakkat yakalamak, şahsın vücudu üzerine el koymak veya silâhla dokunmak ve muvakkat yakalandığının kendisine söylenmesi ile yapılır.

Muvakkat yakalanan kaçmaya teşebbüs ettiği takdirde silâh kullanılacağı hemen bildirilir. Ve üzerinden silâh vesair âletler de alınır.

Muvakkat yakalananlar adlî takibatı mucip bir sebep varsa salâhiyetli askeri veya adlî makamlara teslim olunur. Aksi takdirde nihayet muvakkat yakalandığının ertesi günü serbest bırakılır.

NOT:

Nöbetçi, karakol, devriyenin tarifi hakkında bkz: As.C.K. 15 - Karakol, karakol nöbetçisi ve devriyeler ile ilgili olarak bkz: İç Hz.Yönt. 609-617. - Nizam karakolu: İç Hz.K. 79, İç Hz.Yönt. 611-615, 618-629. - Karakol, karakol nöbetçisi ve devriyelerin muvakkat yakalama yetkileri: İç Hz.K. 80-82, İç Hz.Yönt. 641 - Karakol ve nöbetçiler: Emniyet karakolu, emniyet nöbetçisi, saygı karakolu ve saygı nöbetçisi olmak üzere ikiye ayrılır(İç Hz.Yönt. 609) - Karakol, karakol nöbetçisi ve devriye olarak görevlendirilen askerlerin silah kullanma yetkileri: İç Hz.K. 87-90. - Askeri inzibat erbaş ve erleri vazife esnasında diğer erbaş ve erlere karşı karakol sıfatını ve

karakolların kanuni selahiyet ve mesuliyetlerini haizdirler: İç Hz.K. 92/a - Askeri karakola, nöbetçiye ve devriyeye hakaret eden veya bunları dinlemiyen veya bunlara mukavemette bulunan yahut fiilen taarruz eden, bu suçları amire karşı yapmış sayılır ve öyle cezalandırılır(M. 85, 86, 90, 91): As.C.K. 106 - As.C.K.nun 108-118 inci maddelerinde yazılı olan (makam ve memuriyet nüfuzunu suiistimal) suçları yapan bir askeri karakol veya devriye yahut nöbetçinin, bu suçları yapan üst (mafevk) gibi ceza göreceği, bu suçların karakol amiri olan üst'e karşı yapılmış olması halinde cezanın artırılacağı (M. 50), 119 uncu maddenin hükümlerinin karakollar hakkında da cari olacağı hakkında bkz: As.C.K. 120.

AÇIKLAMA:

Madde 80 Açıklaması: Yakalama, suç şüphesi altında olan kişilerin özgürlüklerinin, henüz bir yargıç tarafından verilmiş tutuklama kararı olmadan önce sınırlandırılmasıdır. ² Yakalama, Gözaltına Alma, İfade Yönetmeliği³'nin 4 üncü maddesinde ise yakalama şu şekilde tanımlanmaktadır: Kamu güvenliğine, kamu düzenine veya kişinin vücut veya hayatına yönelik var olan bir tehlikenin giderilmesi için denetim altına alınması gereken veya suç işlediği yönünde hakkında kuvvetli iz, eser, emare ve delil bulunan kişinin gözaltına veya muhafaza altına alma işlemlerinden önce özgürlüğünün geçici olarak ve fiilen kısıtlanarak denetim altına alınmasını ifade eder.

“Yakalama”; 353 sayılı As.Mah.Krış. ve Y.U.K.nun 79 uncu maddesinde (CMK.dan ayrı) düzenlenmiştir. Aşağıdaki hallerde, asker kişi herkes tarafından geçici olarak yakalanabilir:

- a. Kişiyi suçu işlerken rastlanması.
- b. Suçüstü bir fiilden dolayı; izlenen kişinin kaçması olasılığının bulunması veya hemen kimliğini belirleme olanağının bulunmaması.

² Yurtcan, Erdener: Ceza Yargılaması Hukuku, II. Baskı, İstanbul 2005, s. 325

³ Yayım tarihi için bkz: 1.6.2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmi Gazete

Bu hüküm, resmî elbiseli subay, astsubay ve askerî öğrenciler hakkında ancak ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçlarda uygulanabilir.

Tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde; askerî savcıya derhal başvurma olanağı bulunmadığı takdirde, amiri, üstü, askerî karakol, nöbetçi, devriye, askerî inzibat ve kolluk görevlisi asker kişiyi yakalama yetkisine sahiptir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 90 ıncı maddesinde ise; kişiye suç işlerken rastlanması veya suçüstü bir fiilden dolayı izlenen kişinin kaçması olasılığının bulunması veya hemen kimliğini belirleme olanağının bulunmaması hallerinde herkes geçici olarak yakalama yapabilir.(C.M.K. 90/1). Görüldüğü üzere, 353 sayılı As.Mah.Krİş. ve YUK.nun 79 uncu maddesi ile CMK.nun 90 ıncı maddelerinde yer alan hükümler benzerdir.

Kolluk görevlileri, tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde; Cumhuriyet savcısına veya âmirlerine derhâl başvurma olanağı bulunmadığı takdirde, yakalama yetkisine sahiptirler(C.M.K. 90/2). Asker kişilerle ilgili yakalamalarda, bu yetki kolluk görevlileri yanında ayrıca, asker kişinin amiri, üstü, karakol, nöbetçi, devriye ve askeri inzibata da verilmiştir.

Soruşturma ve kovuşturması şikâyete bağlı olmakla birlikte, çocuklara, beden veya akıl hastalığı, malûllük veya güçsüzlükleri nedeniyle kendilerini idareden aciz bulunanlara karşı işlenen suçüstü hallerinde kişinin yakalanması şikâyete bağlı değildir.(C.M.K. 90/3).

CMK.nun yakalama ve gözaltı ile ilgili hükümleri için 90-99 uncu maddelerine bkz.

İç Hz. K.nun 80 inci maddesinde yazılı muvakkat yakalama yetkisi:

a. Yetkili olanlar: Karakol hizmetinde bulunan subay, astsubay, erbaş ve erler ile nöbetçi ve devriyeleri muvakkaten yakalamaya yetkilidir. Bu yetkinin kullanılması için ilgililerin usulüne uygun olarak görevlendirilmiş olmaları gerekir.

b. Yetki alanı: Geçici yakalamaya konu olanlar asker ve sivil tüm şahıslardır. Yakalamaya yetkili olan görevliler bu şahısları kendi görev alanları dahilinde yakalamaya yetkilidir. Görev alanları dışında bu yetkilerini kullanamazlar.

c. Geçici Yakalama sebepleri: İç Hz.K.nun 80 nci maddesinde yazılı yakalama sebepleri dışında asker veya sivil şahısları yakalamaya maddede yazılı kişiler yetkili değildir. Yakalama sebepleri şunlardır:

1. Adli takibat maksadıyla yakalama: Karakol hizmetinde bulunan subay, astsubay, erbaş ve erler ile karakol nöbetçisi ve devriyeler, kendi mntıkları dahilinde bir cürüm işlerken gördükleri veya bir cürüm işledikten sonra kaçarken askeri ve sivil her şahsı geçici olarak yakalayabilir.

"Adli takibat" maksadıyla yakalama; bir suç işlemekte olduğunda şüphe bulunmayan bir kimsenin suçun işlenmesine veya suçu işlemeyi mütekip kaçmasına mani olmak üzere gerçekleştirilir. Esasen suçüstü halinde kişinin kaçması umulur veya hemen kimliğinin tesbiti mümkün olmazsa bu takdirde C.M.K.nun 90 ve 353 S.K.nun 79 md.leri gereğince bu kimseler, herkes tarafından yakalanabilir. 353 S.Kn.nun 79 uncu maddesinde ise gecikmesinde sakınca bulunan haller ile tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren hallerde muvakkat yakalama imkanı sağlanmıştır.

Üniformalı veya sivil elbiseli subay, astsubay, askeri memur ve astsubaylar ancak ağır cezalı ⁴ cürümlerin suçüstü hallerinde muvakkaten yakalanabilir. Ağır cezalı suçüstü halleri dışındaki suçları işledikleri takdirde polis ve jandarma

⁴ Ağır ceza Mahkemesinin görev alanına giren suçlar : Kanunların ayrıca görevli kıldığı haller saklı kalmak üzere, T.C.K.da yer alan yağma (m.148) irtikap (m.250/1 ve 2) resmi belgede sahtecilik (m.204) nitelikli dolandırıcılık (m.158) hileli iflas (m.161) suçları ile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla ilgili dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri yetkilidir(Bkz: 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, m.12) 4.11.2004 tarihli ve 5252 sayılı "TCK.nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun"un 6. maddesi ile; özel ceza kanunları ile ceza içeren kanunlarda öngörülen "ağır hapis" cezaları, "hapis" cezasına dönüştürülmüştür.

kuvvetleri tarafından en yakın askeri makama veya inzibat karakoluna davet edilir. Askeri şahıs bu daveti kabule mecburdur(İç Hz.K. 93/1). Bu şahıslara ait hazırlık soruşturması bizzat Cumhuriyet savcıları veya yetkili askeri savcılar tarafından yürütülür ve soruşturma tamamlanuncaya kadar askeri makamlarca nezaret altında tutulurlar.

353 S.K.nun 79 uncu maddesi, suçüstü halinde işlenen suç ağır cezalı olmazsa dahi hakkında tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde ise; subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, erbaş ve erlerin, amiri, üstü, askeri karakol, nöbetçi ve devriye, askeri savcı veyahut askeri inzibat ve zabıta memuru ve herkes tarafından yakalanabileceğini öngörmüştür.

Ağır cezayı müstelzim meşhut cürüm halinde subayları, askeri memurları ve astsubayları dahi askeri inzibatlar, polisler, jandarmalar ve herkesin yakalamaya mezun olduğu hakkında bkz: İç Hz.K. 92/c.

Askeri inzibat er ve erbaşları ile subay ve astsubaylarının muvakkat yakalama yetkileri hakkında bkz: İç Hz.K. 95.

Askeri kişiler hakkında bkz: 353 S.K. 10.

Askerî mahkemeler kanunlarda aksi yazılı olmadıkça, asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişileri aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait dâvalara bakmakla görevlidirler.(353 S.K. 9)

Askerî mahkemelere ve adliye mahkemelerine tabi kişiler tarafından bir suçun müştereken işlenmesi halinde eğer suç Askerî Ceza Kanununda yazılı bir suç ise sanıkların yargılanmaları askeri mahkemelere; eğer suç Askeri Ceza Kanununda yazılı olmayan bir suç ise adliye mahkemelerine aittir.(353 S.K. 12)

2. Muhafaza ve emniyet maksadıyla muvakkaten yakalama: Karakol hizmetinde bulunan subay, astsubay, erbaş ve erler ile karakol nöbetçi ve

devriyelerinin muhafaza ve emniyet maksadiyle görevlendirilmeleri halinde, muhafaza ve emniyetlerini sağlamakla görevlendirildikleri insan ve eşyalara karşı vuku bulan taarruzu defetmek için kendilerine yakalama yetkisi tanınmıştır. İç Hz.K.nun 87/d md.sine göre; askeri karakol, karakol nöbetçisi, devriyenin kendi muhafazasına tevdi edilmiş olan insan ve her türlü eşyaya karşı vukubulan taarruzu defetmek için silah kullanma yetkisine haiz oldukları nazara alındığında, aynı hallerde muvakkaten yakalama yetkisine haiz olmaları da doğaldır.

Askeri karakol, karakol nöbetçisi, devriyelere karşı fiilen taarruzda bulunan, söven veya hakaret eden veyahut askerlik görevine ilişkin işleri yapmaya veya yapmamaya zorlamak için şiddet ve tehdide başvuran asker olmayan kişilerin, T.C.K.nun bu fiillere ilişkin maddelerinde gösterilen ceza ile cezalandırılacakları.. hakkında bkz.: As.C.K. Ek md. 6.

3. Disiplin maksadiyle muvakkaten yakalama: Kıtasından izinsiz olarak ayrılan askeri şahısları karakol, karakol nöbetçisi ve devriyelerin muvakkaten yakalamaya ve kıt'alarına teslimi için ilgili makamlara teslim etmeye yetkileri vardır. Öte yandan himayesi için yakalanması gerekli görülen askerlerinde yakalanması caizdir. Askeri şahıslar haricindeki kimselerin bu amaçla yakalanmaları mümkün olamaz.

Not: Yabancı askeri şahıslar hakkındaki yapılacak işlem konusunda As.C.K.nun 6 nci maddesinin not ve açıklamasına bkz.

Madde 81 Açıklaması: bu madde ile; muvakkat yakalamanın yapılış tarz ve usulü açıklanmıştır. Maddeye göre; muvakkat yakalama, yakalanacak şahsın vücudu üzerine el koymak veya silahla dokunmak ve geçici olarak yakalandığının kendisine duyurulması suretiyle yapılır. Muvakkaten yakalanan kimse kaçmaya teşebbüs ettiği takdirde silah kullanılacağı (Bkz: İç Hz.K. 87-90) hemen kendisine bildirilir. Üzerinde arama yapılarak silah vesair aletlerden arındırılır.

Yakalanan kişi ve olay hakkında askerî savcı ve Cumhuriyet savcısına hemen bilgi verilerek emri doğrultusunda işlem yapılır. Kişinin yakalandığı bir yakınına veya belirlediğı bir kişiye gecikmeksizin haber verilir.(353 S.K. 80/2. fıkra) Yakalanan kişi umumi mahkemelerde yargılanmayı gerektiriyorsa, teslim edildiğı inzibat karakolu veya askeri makamlarca mahalli adli makamlara teslim edilir, varsa delilleri de birlikte teslim olunur. As.Mah.Krlş ve Y.U.K.nun 9 uncu maddesi, askeri mahkemelerin görev alanını belirlemiştir. Bu kapsama girmeyen suçlara umumi yargıda bakılır. Asker olmayan kişilerin işlediğı bazı suçların savaş zamanında askeri mahkemenin görevine girdiğine dair bkz: As Mah.Krlş ve Y.U.K 14/H ve I.

Asker kişilerin kim olduğı ise As.Mah.Krlş Y.U.K.nun 10 uncu maddesinde açıklanmıştır.

Kolluk görevi olanların (Jandarma Gn.K.lığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın ilgili personeli) adli ve mülki görevleriyle ilgili suçlarını genel mahkemeler yargılar. Adli görevlerle ilgili suçların soruşturması C.M.K.na göre C. savcılarınca yaptırılır. Kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenen adliye ile ilgili görev veya işlerde kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kamu görevlileri ile Cumhuriyet savcılarının sözlü veya yazılı istem ve emirlerini yapmakta kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kolluk âmir ve memurları hakkında Cumhuriyet savcılarınca doğrudan doğruya soruşturma yapılır. (Bkz: CMK. 161/5)

AS. YARGITAY KARARLARI:

Askeri inzibat erbaş ve erlerinin görev esnasında diğer erbaş ve erlere karşı karakol sıfatını iktisap edebilmeleri ve As.C.K.nun 106 ncı maddesine göre amir sayılabilmeleri için, görevlerinin devamı süresince bu görevde olduklarını açıkca belirten sembollerden en az birini taşımaları ve As.C.K.nun 15 nci maddesinde tanımlanan karakolda olduğı gibi silahlı bulunmaları gerekmektedir (As.Yrgt.İç.Brl.Krl.nun 24.2.1971 gün ve 1971/2-1 sayılı kararı). Bununla birlikte inzibat erbaş ve erlerinin, diğer erbaş ve erlere karşı muvakkat yakalama yetkileri

TSK. İç Hz.K.nun 95 nci maddesinde ayrıca gösterilmiş olup, bu madde hükmüne göre inzibat erbaş ve erlerinin yakalama yetkisi; a) İç Hizmet Kanununun 80 nci maddesinde gösterilen hallerde, b) Askeri disiplini bozan hallerde, c) Adli bir görevin yerine getirilmesi söz konusu ise, d) Görevlerini yaptıkları sırada veya görevin ifasından dolayı tecavüz veya hakarete uğradıkları takdirde mevcuttur. Şu halde, inzibatlık görevinden doğan amirlik sıfatı ve buna bağlı olarak kullanılabilen yakalama yetkisi, diğer erbaş ve erlere karşı olan inzibatlık görevi ile sınırlıdır. Askeri Yargıtayın kararları da bu yönde istikrar kazanmıştır(As.Yrg.3.D., 17.9.1996, E.429, K.427).

Sanık ve mağdur her ikisi de suç tarihinde asker kişi olduklarından sanığın diğer nöbetçiye karşı olan eyleminin As.C.K.nun Ek 6. maddesi kapsamında değerlendirmek olanağı bulunmamaktadır.(As.Yrg.Drl.Krl., 10.4.2003, E.2003/42, K.2003/36)

Sanığın, 21 Nisan 2002 günü bir arkadaşıyla gittiği Avrasya pazarında inzibat onbaşı T.K. tarafından görülerek kimlik ve izin belgesi istendiğinde, karşı koyup şiddet göstererek adı geçeni itekleyip olay yerinden kaçtığı, böylece âmire mukavemet suçunu hafif tahrik karşısında işlediğinin kabulü ile tesis olunan mahkûmiyet kararında, bozmayı gerektirir kanuna aykırılık görülmediğinden, sanığın sübuta dair olup muayyen bir noktaya dayanmayan temyizinin reddi gerekmiştir. (As.Yrg.1.D., 9.4.2003, E.2003/367, K.2003/365)

Gerek As.C.K.nun Ek 6 ncı, gerekse 353 Sayılı Kanununun 11/B maddelerinde, Birinci askeri yasak bölgeler içinde veya nöbet yerlerinde karakollarda, kışlalarda, karargahlarda, askeri kurumlarda, yerleşme veya konaklama amacıyla kullanılan bina ve mahaller içinde; askerlere fiilen taarruzda bulunanlar, sövenler veya hakaret edenler veyahut askerlik görevlerine ilişkin işleri yapmaya veya yapmamaya zorlamak için şiddet veya tehdide başvuranların T.C.K.nun bu fiillerine ilişkin 188, 190, 191, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 266, 267, 268, 269, 271, 272 ve 273 ncü maddeleri uyarınca cezalandırılacakları belirtilmekte ise de, buradaki atıf hükmü, asker

olmayan kişilerin suçlarına ilişkindir. Her ne kadar madde metninde bu konuda açıklık yoksa da, madde gerekçesine bakıldığında, bu maddede yazılı suçların failinin asker olmayan kişiler olduğunun açıkça ifade edildiği ve bu kişilerin askeri mahkemede yargılanmalarını sağlamak amacının güdüldüğü görülmektedir. Maddede yazılı suçları, belirtilen yerlerde ve buradaki görevli askerlere karşı işleyen sivil kişiler hakkında ilgili madde hükmü uygulanacaktır. (Askeri Yargıtay Daireler Kurulunun 14.12.1995 gün ve 1995/129-129 sayılı, 13.6.1996 gün ve 1996/91-92 sayılı, 9.7.1998 gün ve 1998/116-113 sayılı, 7.10.1999 gün ve 1999/139-170 sayılı kararları da bu doğrultudadır.) Sanık ve mağdur her ikisi de suç tarihinde asker kişi olduklarından sanığın diğer nöbetçiye karşı olan eyleminin As.C.K.nun Ek 6. maddesi kapsamında değerlendirmek olanağı bulunmamaktadır.(As.Yrg.Drl.Krl., 10.4.2003, E.2003/42, K. 2003/36)

Sanık Hv.P.Uzm.Çvş. F...’nın, Orduevi Otopark görevlisi olan bir eri darp ederken, olay yerinde As.C.K.nun 15/1 inci maddesinde yapılan tarife uygun silâhlı nöbetçi olan ve TSK.İç Hizmet Kanununun 78/b ve 80 nci maddelerine göre, kendi mıntıkası dahilinde bir cürüm işlemekte olan her şahsa anında müdahale etme ve yakalama yetkisi bulunan P.Er S. K.’yı dinlemeyip tüfeğini tutmak ve ona tabanca çekmeye yeltenerek tehdit etmek suretiyle mukavemette bulunduğu, AsCK.nun 106 ncı maddesi hükmüne göre bu suçu amire karşı yapmış sayılacağından aynı Kanunun 90/1 inci maddesi kapsamına giren “amire mukavemet etmek” suçunu işlediği Anlaşılmış bulunmaktadır. (As.Yrg.3.D., 20.1.2004, E. 2004/47, K. 2004/46)

Askerî Yargıtay Başsavcılığınca sanığın maktule saldırısının şahsî nedenlere dayandığı, maktulün silâhlı nöbetçi olmasının başlı başına As.C.K.nun 106 ncı madde korumasından faydalandırılmasına yeterli olamayacağı ve sanığın eyleminin adam öldürme suçunu oluşturduğu görüşü ileri sürülmüş ise de As.C.K.nun 106 ncı maddesinde korunan menfaat ve güdülen amaç, askerî karakol, nöbetçi ve devriyenin görevi sebebiyle korunmasıdır. Nöbetçi olan maktulün görevini yasalar çerçevesinde emir ve talimatlara uygun şekilde yerine getirdiği, nöbet sınırları dışına

çıkmadığı, gereksiz söz ve davranışlarda bulunmadığı, görevi esnasında ve görevin ifası sırasında öldürüldüğü için As.C.K.nun 106 ncı maddesindeki himayeden yararlanması gerektiği, bu kapsamda da sanığın amiri konumunda bulunduğu, bu suretle de eylemin ölümü mucip şekilde üste fiilen taarruz suçunu oluşturduğu nedenle hakkında As.C.K.'nın 91/3 üncü maddesi kapsamında uygulama yapılmasında yasaya aykırı bir durum görülmediğinden Başsavcılığın görüşüne iştirak edilmemiştir(As.Yrg.3.D., 24.1.2006, E.2006/69, K.2006/68).

Nöbetçinin ifa ettiği görev sebebiyle amir sayılması ve As.C.K..nun 106 ncı maddesinde yazılı kanuni himayeden faydalanabilmesi için nöbet görevinin kanun ve yönetmeliklere uygun bir biçimde yapılması ve nöbetçinin talimatla tespit olunan nöbet hizmeti dışına çıkmaması, özellikle nöbet hizmeti kapsamına girmeyen yersiz müdahale ve icapsız filleri yapmaması gerekmektedir. Dava konusu olay sırasında, sanığın atış alanı silâhlı nöbetçisi olup, temyize gelmeyen diğer sanık İ.S.Er R.K.ın silahlı nizamiye batısı nöbetçisi olduğu ve bu durumda her ikisinin de silahlı nöbetçi olmaları nedeniyle, İ.S.Er R.K.ın sanık İ.S.Er A.R.B.ın amiri konumunda bulunmadığı, keza nöbetin henüz başlayıp sanık A.R. ve İ.S.Er R.K.ın beyanlarına göre, nöbet tam başlamadan ve her iki sanığın nöbet yerlerine yakın bir yerde nöbet yerlerine gitmeleri için nöbetçi çavuşu tarafından bırakıldıkları esnada, mağdur sanık Ali Rıza'nın nöbet değiştirme teklifinin R.K. tarafından kabul edilmemesi üzerine aralarında tartışma çıktığı ve bu tartışma ile hizmet ilişkisinin sona erdiği, bu durumda kanunun bahsettiği amirlik himayesinden yararlanmasına olanak kalmayan ve amir sıfatını yitiren mağdura karşı, sanığın iteklemesi şeklinde eylemi artık amire fiilen taarruz sayılamayacağından, sanık A.R.B. hakkındaki mahkumiyet hükmünün suç vasfı yönünden bozulmasına karar verilmiştir. (As.Yrg.1.D., 14.3.2007, E. 2007/446, K.2007/443)